

JÄRVSAND

Järvsand var från början en fäbodvall, har det berättats för mig. Det var Lars Zakrisson på Lillholmen (se Ha 423), som hade sin bostuga här. Hans son Jöns Larsson f 1742 var den förste som bosatte sig i Järvsand (se Jä 52). Tillstånd till detta nybygge fick han den 2 maj 1766. Frihetsåren bestämdes till 25, d v s Jöns Larsson skulle inte behöva betala någon skatt förrän tidigast 1791.

På order av landshövding Bunge den 4 juni 1793 blev Järvsand detta år "uppmätt och till skattnöjning berett". I syneprotokollet berättas att Järvsand låg 52 $\frac{3}{8}$ mil från Sundsvall, 13 $\frac{7}{8}$ mil ifrån Östersund, 15 mil från Graninge Järnbruk, 14 $\frac{5}{8}$ mil från Frösö marknadsplats och 3 mil från Ströms kyrka. Alanäs blev inte egen socken förrän 1808.

Till nybygget hörde 2 tunnland 25 kappland åker. Jorden bestod av röd och vit mjälajord med någon tillsats av lera. Möjlighet att uppodla ytterligare 27 kappland fanns, men där var frostrisken större. Gårdstomten uppmättes till 6 kappland. (Det går 32 kappland på ett tunnland.)

Hemslåttern uppgick till 4 tunnland 19 kappland och utslåttern till 75 tunnland 9 kappland.

Skogen närmast intill nybygget bestod av björk, småasp och här och var någon rönn samt någon granskog.

Mulbetet betecknades som hjälpligt.
Humlegård var ännu inte anlagd.

Fiske kunde ske (några kok) i Flåsjön och Lillhällvattnet. Öring, rör, sik, gädda och mört fanns i dessa vatten men tillgången var ringa.

Kvarn hade nybyggaren tillsammans med Holmen och Lövberga i Gåxsjöån en mil från nybygget.

Med hjälp av halm, löv och skav samt allehanda åtfång från skogen kunde nybygget föda en häst, 6 kor och 30 småfäkeatur.

Till nybyggets skötsel fordrades 2 arbetskarlar och en piga.

Järvsand skattlades den 16 maj 1798.